

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

(โครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๓)

๑. หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงมีพระราชดำรัสเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติที่ประสบอยู่ โดยยึดทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ใช้ความรู้คู่คุณธรรม เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ได้รื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ อีกทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ก็ได้ให้ความสำคัญในการรื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินนโยบาย หรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ที่นำมามีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากปราชญ์ชาวบ้านผู้เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการทำการเกษตรและการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ ซึ่งสะท้อนจากผลการประเมินการดำเนินงานโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ ๙๔.๐๕ มีความรู้ความเข้าใจในด้านแนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกร ร้อยละ ๙๗.๘๖ ได้นำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและดำเนินงานในฟาร์มของตนเองหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อทางด้านการเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ เกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนลดลงจากการนำผลผลิตในแปลงมาบริโภค มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีการเก็บออมเงิน ภาวะหนี้สินหมดไป ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางการเงิน คุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เกษตรกรมีอาหารบริโภคที่เพียงพอ และเป็นอาหารที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค น้ำและดินไม่มีสารพิษตกค้าง คุณภาพของดินดีขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เกิดจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดินเพิ่มขึ้น และได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นการขยายผลการนำแนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ จนส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาไปสู่การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายได้ ดังวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มีการรื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขยายผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้าได้

๓. การดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๖๓ มีรายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ที่เข้าร่วมโครงการฯ (ศูนย์)	ผลการฝึกอบรมเกษตรกร (ราย)
๒๕๕๐	๔๐	๒๒,๙๔๓
๒๕๕๑	๑๕๔	๗๗,๕๖๒
๒๕๕๒	๑๘๗	๖๙,๘๓๐
๒๕๕๓	๑๘๐	๕๖,๔๖๑
๒๕๕๔	๑๕๑	๑๓,๕๔๑
๒๕๕๕	๑๖๑	๑๗,๓๒๑
๒๕๕๖	๑๕๖	๑๗,๖๐๘
๒๕๕๗	๑๕๒	๑๕,๗๒๐
๒๕๕๘	๑๓๗	๑๕,๕๗๕
๒๕๕๙	๑๔๓	๑๕,๗๘๒
๒๕๖๐	๑๓๘	๑๕,๘๘๙
๒๕๖๑	๑๓๙	๑๕,๕๕๖
๒๕๖๒	๑๕๒	๑๓,๕๑๗
๒๕๖๓	๙๙	๘,๔๑๐
รวม		๓๗๕,๗๑๕

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๔,๒๐๐ ราย โดยมีแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ประกอบด้วย ๒ แผนงานหลัก ดังนี้

๓.๑ แผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม การถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมดำเนินงานในโครงการฯ เป็นผู้จัดฝึกอบรม (คัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนดไว้) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรม และรูปแบบในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชนเกษตรกรด้วยการเน้นการพึ่งพาตนเองให้เหมาะสมกับภูมินิเวศและภูมิปัญญาในแต่ละชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อสามารถดำเนินการผลิต การแปรรูป การตลาด รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาตามแผนการดำเนินงาน

๓.๒ แผนงานการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอนงบประมาณให้แก่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและบูรณาการงานโครงการที่เกี่ยวกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด

- คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายตามแนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ได้กำหนดไว้

- ตรวจสอบ/บันทึกข้อมูลศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

- ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า

๒) อำนวยความสะดวกให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรและติดตามความก้าวหน้ารายงานผลการดำเนินการรวมกลุ่ม และสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่านการฝึกอบรมโดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้างพื้นฐานการพัฒนาตามแนวทฤษฎีใหม่ขึ้นก้าวหน้า

๓) จัดจ้างเจ้าหน้าที่ (จ้างเหมาบริการ) **วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)** เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ ในจังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) ประกอบด้วย

๑) การผลิตเอกสารและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรด้านการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงสู่แนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกประสานงาน แก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ และสรุปจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ

๔) จัดจ้างลูกจ้าง วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติงานกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. เป้าหมายการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๔,๒๐๐ ราย ได้รับการอบรมและมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๔,๒๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของเป้าหมายเกษตรกร ๔,๒๐๐ ราย

๕. งบประมาณดำเนินการ ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			๑. แผนงานการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (งบเงินอุดหนุน)	แผนงาน	๑	<u>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</u>
<p>เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๔,๒๐๐ ราย ได้รับการ อบรม และมี ความรู้ ความ เข้าใจในหลักการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎี ใหม่ โดยยึด ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน</p> <p>ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๔,๒๐๐ ราย ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนา การเกษตรตาม แนวทฤษฎีใหม่ จากศูนย์ เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจ และสามารถนำ ความรู้ไปปฏิบัติ ได้ตามแนว ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของ</p>	<p>๑. คัดเลือกศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อ เข้าร่วมโครงการฯ</p> <p>๒. คัดเลือก เกษตรกร จำนวน ๔,๒๐๐ ราย ตาม คุณสมบัติ ที่กำหนดไว้ และ มีความประสงค์ จะเข้ารับการ ฝึกอบรมภายใต้ โครงการฯ</p> <p>๓. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรร และโอน เงินผ่านทาง สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อใช้ในการ ฝึกอบรมเกษตรกร</p> <p>๔. ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน จัดการฝึกอบรม เกษตรกรทั้งภาค ความรู้ และฝึก ปฏิบัติตามแนว ทฤษฎีใหม่ โดยยึด ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>กนท. ร่วมกับ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด</p> <p>สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ร่วมกับปราชญ์ ชาวบ้าน</p> <p>กนท. และ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด</p> <p>ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน</p>	<p>กิจกรรม : การ ถ่ายทอดและ ฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่เกษตรกร โดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน</p>	ราย	๔,๒๐๐	<u>๑๐,๐๐๐,๐๐๐</u>

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
เป้าหมาย เกษตรกร ๔,๒๐๐ ราย	๕. การติดตาม เกษตรกรที่ผ่านการ ฝึกอบรม โดยศูนย์ เครือข่ายประชุ ชาวบ้าน เพื่อให้ คำแนะนำและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การนำความรู้ไปใช้	ศูนย์เครือข่าย ประชุชาวบ้าน				
			๒. แผนงานการบริหาร จัดการเพื่อสนับสนุน การพัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (งบรายจ่ายอื่น) ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม	แผนงาน	๑	<u>๑๕,๐๐๐,๐๐๐</u>
	๑. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอน งบประมาณให้แก่ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำเนิน กิจกรรมของ โครงการฯ ตาม ภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย ประกอบด้วย ๑) กำกับดูแลการ ดำเนินกิจกรรม ของศูนย์เครือข่าย ประชุชาวบ้าน และบูรณาการ งานโครงการที่ เกี่ยวกับศูนย์	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรมที่ ๑ : การบริหารจัดการ โครงการฯ โดย สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	จังหวัด	๗๖	<u>๑๐,๙๑๕,๖๐๐</u>

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	<p>เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายตามแนวทางที่กำหนดเพื่อเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์และระเบียบที่ได้กำหนดไว้ - ตรวจสอบ/บันทึกข้อมูลศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ - ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า <p>๒) อำนวยกรให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ติดตามความก้าวหน้า</p>					

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	รายงานผลการ ดำเนินการ รวมกลุ่มฯ และ สนับสนุน ส่งเสริม เกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่าน การฝึกอบรมโดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้านที่ เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้าง พื้นฐานการพัฒนา ตามแนวทฤษฎี ใหม่ขั้นก้าวหน้า ๓) จัดจ้าง เจ้าหน้าที่ วุฒิ ไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ /ปวช. เพื่อช่วย ปฏิบัติงาน โครงการฯ ใน จังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา					
		กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	กิจกรรมที่ ๒ : การบริหารจัดการ โครงการฯ โดย กนท.			<u>๔,๐๘๔,๔๐๐</u>
			- จัดจ้างที่ปรึกษา เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ โครงการฯ	เรื่อง	๑	๘๐๐,๐๐๐
			- จัดจ้างลูกจ้าง วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ วิเคราะห์นโยบายและ แผน ปฏิบัติงาน ณ	อัตรา	๑๕	๒,๕๑๓,๗๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			กนท. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย			
			- การกำกับดูแล อำนาจการประสานงาน แก้ไข ปัญหาระหว่างการดำเนินงาน และติดตาม ความก้าวหน้าของโครงการฯ ในกิจกรรมภายใต้โครงการฯ	กิจกรรม	๑	๖๕๘,๘๐๐
			- การผลิตคู่มือ เอกสารและสื่อเผยแพร่ ความรู้ ภายใต้โครงการฯ	กิจกรรม	๑	๑๑๑,๘๐๐

๖. ระยะเวลาดำเนินโครงการฯ

๑ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)

๗. หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน

- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรได้รับความรู้ ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

๘.๒ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพด้วยการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อีกทั้งเป็นการลดโอกาสการสร้างหนี้ รวมทั้งทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการฝึกอบรมเน้นการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี และเป็นผู้ช่วยในการขยายผลการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- ๘.๓ ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภูมินิเวศและภูมิสังคม เกิดความภูมิใจ
ในอาชีพ รักและหวงแหนในถิ่นฐานของตนเอง
- ๘.๔ สร้างโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน
- ๘.๕ มีแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่มีศักยภาพและสามารถแก้ไขปัญหาให้กับ
เกษตรกรได้

แนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

(โครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๓)

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๔,๒๐๐ ราย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ จึงขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้าน

๑.๑ ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมของทุกจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ทั้งนี้ขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดทำการประเมินศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบด้วย

๑.๒ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิม ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ศูนย์ฯ แจ้งยืนยันการยุติการเข้าร่วมโครงการฯ

๑.๓ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ได้คะแนนต่ำกว่า ๑๒๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๕๐ คะแนน) ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งผลการประเมินให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านทราบตามหลักเกณฑ์การประเมิน และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ทราบด้วย

๑.๔ กรณีที่เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด จะเสนอศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ทำการประเมินตามแบบการคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านและจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอให้ผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ (กรณีการคัดเลือกศูนย์ใหม่ขอให้เป็นการทดแทนศูนย์เดิมที่ขอยุติ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ งบประมาณโครงการถูกปรับลดลง)

๑.๕ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานคัดเลือกศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๔ ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒. การจัดสรรเป้าหมายและการคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม

๒.๑ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะพิจารณาจัดสรรเป้าหมายเกษตรกรให้สอดคล้องกับงบประมาณของโครงการฯ ที่ได้รับและสอดคล้องกับแผนและผลการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบและแจ้งการจัดสรรเป้าหมายให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒.๒ เกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ จะต้องมีความสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ กนท. ๕๑-๑ ตามบัญชีเอกสารแนบท้ายระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๓ คัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจจะเข้าร่วมโครงการฯ โดยเป็นเกษตรกรที่

- **ไม่เคย** เข้าร่วมฝึกอบรมในศูนย์ฯ ของจังหวัดใด ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๓ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากกระบวนข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมฯ

- **ไม่เคย**เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการทำงานเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาทักษะการทำงานเกษตรฯ ได้จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมฯ

- **ไม่ได้**เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยขอให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ตรวจสอบข้อมูลกับรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ในจังหวัด หรือตรวจสอบรายชื่อกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตามภูมิลำเนาหรือทะเบียนบ้านของเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ

๒.๔ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ (ใบสมัครตามแบบที่ ๑ แนบท้ายแนวทางการดำเนินโครงการฯ) ตามคุณสมบัติที่กำหนดด้วยตนเองทั้งหมดหรือคัดเลือกร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่ของตน

ทั้งนี้ การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ควรคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ที่สามารถทำการติดตามเกษตรกรหลังจากผ่านการฝึกอบรมได้ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้ติดตามเกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้รับการจัดสรร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนพื้นที่เกษตรกรที่ยั่งยืนของเกษตรกร โดยหากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

๓. การดำเนินงานตามแผนงานการฝึกอบรมเกษตรกร

๓.๑ การฝึกอบรมเกษตรกร ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจัดทำแผนการฝึกอบรม โดยยึดตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย

(๑) ค่าใช้จ่ายสำหรับเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เหมาจ่ายตามระยะเวลาการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากศักยภาพความเหมาะสมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน คือ การฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๑๐๐ บาท/คน การฝึกอบรม ๔ วัน ๓ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๕๕๐ บาท/คน และการฝึกอบรม ๕ วัน ๔ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๓,๐๐๐ บาท/คน (ในกรณีเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้อบรมในระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน จำนวนไม่เกิน ๓๐ คน)

- รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการฝึกอบรมให้พิจารณาเงื่อนไขการเบิกจ่ายในรายการตามข้อ ๑๑ ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าวภายในวงเงินเหมาจ่ายที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร

ทั้งนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าที่พักให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้จัดหาที่พักให้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรม เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาที่พักให้ได้ ให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน และกรณีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้มีการจัดหาที่พักให้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมไว้แล้ว แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เข้าพักหรือไม่มีการเข้าพักจริงให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน ด้วย

- การจัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกร ควรกำหนดการฝึกอบรมเกษตรกรให้อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ – เดือนมีนาคม ๒๕๖๔

- การอนุมัติแผน ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนำเสนอแผนฝึกอบรมเกษตรกรให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้อนุมัติ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ เพื่อที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะได้รวบรวมจำนวน

เกษตรกร และจัดสรรโอนเงินงบประมาณตามเป้าหมายที่ได้รับ *หากศูนย์ฯ ใดไม่มีการพักค้างขอให้เสนอแผน โดยหักค่าที่พักเกษตรกรไว้ด้วย*

- การเบิกจ่ายเงินของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสำหรับใช้ในการฝึกอบรม ต้องมี หลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ

(๒) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่น ให้พิจารณาตามศักยภาพความพร้อมของศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งด้านวิทยากร ฐานการเรียนรู้ สถานที่ฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการ ฝึกอบรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๑ แห่ง จะได้รับเป้าหมาย เกษตรกร ๑ รุ่น จำนวน ๓๐ ราย

(๓) หลักสูตรการฝึกอบรม ยังคงครอบคลุมเนื้อหารายละเอียดตามระเบียบ ข้อ ๑๐ (๓) กล่าวคือ เนื้อหาของหลักสูตรอย่างน้อยต้องมี

(ก) การสอนปรับทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ข) การสอนวิธีการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ ลดต้นทุนการผลิตในแต่ละศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

(ค) การสอนวิธีการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งทางด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และศึกษาดูงานในแปลงเกษตรกรรม

(ง) การสอนวิธีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการชีวิตอย่างพอเพียง

(จ) การสอนวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

สำหรับหลักสูตรสอนบัญชีครัวเรือน หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านใดยังไม่มี การสอนหลักสูตรนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดต้องประสานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านให้เพิ่มเติม หลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือนให้แก่เกษตรกรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ประสงค์ให้ เกษตรกรเรียนรู้บัญชีครัวเรือน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ต่อหลักสูตรของแต่ละ ศูนย์ฯ โดยในการฝึกอบรมหากศูนย์ฯ ใดไม่สามารถสอนการทำบัญชีครัวเรือนได้ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด จะต้องประสานงานให้เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเข้ามาดำเนินการ

เนื่องจากตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ขอให้สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในการดำเนินงานโครงการที่สำคัญให้สะท้อนถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงขอให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดจำนวนพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยให้ใช้การวัดกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย

ดังนั้น จึงขอให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานร่วมกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านในการให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมในเรื่องของระบบเกษตรกรรมยั่งยืนและรูปแบบ หลักในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน (๕ รูปแบบหลัก ได้แก่ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตร อินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) ให้เป็นหัวข้อในหลักสูตรการจัดฝึกอบรมทุกหลักสูตรด้วย โดยให้ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด หรือเจ้าหน้าที่ จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องดังกล่าว

อนึ่ง ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านใดที่มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถถ่ายทอดให้กับ เกษตรกรได้ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถขอปรับหลักสูตรการฝึกอบรมโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมและอนุมัติ หลักสูตรดังกล่าวตามแบบ กนท. ๕๑-๓ (๑) ที่แนบท้ายระเบียบ และให้รายงานให้สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ทราบ

๓.๒ การติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(๑) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจัดทำแผนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจะได้รับค่าตอบแทนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมเหมาจ่ายรายละไม่เกิน ๑๐๐ บาท โดยขอให้ปราชญ์ชาวบ้านติดตามเกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรร ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และจัดส่งแผนการติดตามที่ได้รับการอนุมัติแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดสรรงบประมาณให้ต่อไป ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

(๒) แผนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านควรกำหนดให้อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยติดตามผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหาทางการเกษตรกับเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และสอบถามจำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน แล้วรายงานผลการติดตาม ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร พร้อมข้อเสนอแนะให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๔. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑ ยืนยันศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ	ส.ค. - ก.ย. ๒๕๖๓	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๔.๒ จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ	ก.ย. ๒๕๖๓	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๓ จัดสรรเป้าหมายเกษตรกรเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม	ต.ค. - พ.ย. ๒๕๖๓	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๔ จัดทำแผนการฝึกอบรมและแผนการติดตามเกษตรกร จัดส่งให้ กนท.	ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๓	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๕ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน	ต.ค. ๒๕๖๓ - ม.ค. ๒๕๖๔	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๖ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกร	พ.ย. ๒๕๖๓ - มี.ค. ๒๕๖๔	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๗ ดำเนินการติดตามเกษตรกร	ก.พ. - มิ.ย. ๒๕๖๔	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๘ การติดตามรายงานผลตามแบบที่กำหนด	ต.ค. ๒๕๖๓ - ก.ย. ๒๕๖๔	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

๕. การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๕.๑ จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรตามแบบ กนท. ๕๑-๓ (๑) - (๓) ที่แนบท้ายระเบียบ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓

๕.๒ จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๒) โดยตัดยอด ณ วันที่ ๒๕ ของทุกเดือน และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบภายในวันที่ ๒๗

ของทุกเดือน (เริ่มรายงานรอบแรก ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้วให้รายงานความก้าวหน้าประจำเดือนตามปกติจนถึงสิ้นปีงบประมาณ

๕.๓ จัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยทำการลงข้อมูลของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในระบบฐานข้อมูล http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.xhtml ให้เสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ **โดยข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ ให้นำเข้าทันทีเมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้วเสร็จเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเข้ารับการฝึกอบรมและตรวจสอบความซ้ำซ้อนในการเข้าร่วมโครงการฯ** (สามารถ download คู่มือการใช้งานได้จากหน้าเว็บไซต์ http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.xhtml)

๕.๔ จัดทำแบบรายงานจำนวนพื้นที่เกษตรกรมียั่งยืนของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด (แบบที่ ๓) โดยให้จัดส่งรายงานจำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรมียั่งยืนของเกษตรกรฯ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมจากใบสมัครของเกษตรกร (กรอกช่องก่อนฝึกอบรมตามแบบฟอร์ม) และจัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทุกรุ่น หรือภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๒ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรมียั่งยืนของเกษตรกรฯ หลังเข้ารับการฝึกอบรมจากแบบติดตามเกษตรกร (กรอกช่องหลังฝึกอบรมตามแบบฟอร์ม โดยให้คงผลสรุปจำนวนพื้นที่ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมฯ ที่จัดส่งในครั้งที่ ๑ ไว้ด้วย) และจัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังจากทำการติดตามเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว หรือภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๕.๕ จัดทำแผนติดตามเกษตรกรตามแบบ กนท. ๕๑-๕(๑) ที่แนบท้ายระเบียบฯ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมตามแบบติดตามเกษตรกรที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๑) และให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดทำแบบสรุปผลการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวตามแบบสรุปที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๒) และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายหลังจากที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้ดำเนินการติดตามเกษตรกรเสร็จสิ้นตามแผนที่กำหนดแล้ว

๕.๖ จัดทำรายงานผลการตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ ๑ ศูนย์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ (แบบที่ ๕) และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๔

๕.๗ จัดทำรายงานผลการดำเนินการในกิจกรรมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ (กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ จะแจ้งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยื่นรับการดำเนินกิจกรรมรวมกลุ่มฯ และแจ้งแนวทางการดำเนินงานให้ทราบอีกครั้ง)

สามารถ download แบบฟอร์มได้ที่ www.opsmoac.go.th ---> เกษตรกรรมยั่งยืน ---> งาน/โครงการที่สำคัญ ---> โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ---> โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี ๒๕๖๔

๖. การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภายใต้โครงการฯ ดังนี้

๖.๑ งบเงินอุดหนุน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะโอนเงินงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสำหรับเบิกจ่ายให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการตามแผนการจัดฝึกอบรม และ

ดำเนินงานตามแผนการติดตามเกษตรกร ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – มกราคม ๒๕๖๔ (ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

๖.๒ งบรายจ่ายอื่น

(๑) จัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยการจ้างเหมาบริการ เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ **วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน ๑ อัตรา (ในอัตราเดือนละ ๙,๔๐๐ บาท โดยเริ่มจ้างเมื่อจังหวัดได้รับการโอนเงินงบประมาณไปยังจังหวัดแล้ว)**

(๒) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและการติดตามเกษตรกร ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะได้รับจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ฯลฯ ให้ตามจำนวนของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งหมดของแต่ละจังหวัด โดยกำหนดให้ได้รับค่าใช้จ่าย ๑๐๐ บาทต่อเกษตรกร ๑ ราย **ตัวอย่างเช่น** จังหวัดสิงห์บุรี มีศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน ๒ ศูนย์ มีการจัดฝึกอบรมเกษตรกร ศูนย์ละ ๓๐ ราย รวมเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ภายในจังหวัดทั้งสิ้น ๖๐ ราย จะได้รับจัดสรรงบประมาณ เท่ากับ ๖๐ ราย X ๑๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ บาท

***หากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดใดไม่สามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด และไม่ประสงค์จะปรับแผนการจัดฝึกอบรม ขอให้จัดส่งคืนเงินงบประมาณให้กับกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบโดยไม่ต้องรอให้สิ้นสุดการดำเนินโครงการฯ**

๗. การกักเงินและเบิกเงินเหลือปี (กรณีเงินอุดหนุน)

กรณีที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีความจำเป็นจะต้องกักเงินเบิกเหลือปี โดยจะต้องเป็นการกักเงินเบิกเหลือปีเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้อนุมัติไว้แล้วและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีเป็นเงินที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายจากคลังจังหวัด ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งจำนวนเงินพร้อมส่งเงินคืนไปยังกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะได้ชดเชยเงินไว้เบิกเหลือปีต่อกรมบัญชีกลาง

๗.๒ กรณีเป็นเงินที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้านจังหวัด..... ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แจ้งจำนวนเงินไปยังคลังจังหวัด เพื่อให้คลังจังหวัด แจ้งให้กองคลังสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อจะได้ดำเนินการกักเงินเบิกเหลือปีต่อกรมบัญชีกลาง

๘. งบประมาณเหลือจ่าย (กรณีเงินอุดหนุน)

๘.๑ กรณีสิ้นสุดแผนการดำเนินงานในระหว่างปีงบประมาณ หากมีเงินเหลือจ่ายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการโอนเงินเหลือจ่ายดังกล่าวต่อไป

๘.๒ เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากมีเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นในบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดส่งเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวคืนคลังจังหวัด และแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ โดยระบุรายละเอียดจำนวนเงินคงเหลือในแต่ละรายการ เพื่อจะได้รวบรวมแจ้งกองคลังดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ไม่มีเงินเหลือจ่ายให้แจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบด้วย ทั้งนี้ ยังไม่ต้องปิดบัญชีโครงการฯ จนกว่าจะได้รับการแจ้งยุติการดำเนินโครงการฯ จากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(กรณีมีเงินเหลือจ่ายส่งคืน ให้ทำหนังสือครุฑลงนามโดยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือบันทึกข้อความลงนามโดยเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งแนบเอกสารที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามเห็นชอบ หรือมอบหมาย หรือหนังสือมอบอำนาจให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

๙. การสนับสนุนเอกสารประกอบการฝึกอบรม

- วุฒิบัตรของเกษตรกร เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มอบให้เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม ณ วันสุดท้ายของการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นของแต่ละศูนย์ฯ

ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการจัดจ้างพิมพ์วุฒิบัตร และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากส่วนกลาง และจะทำการจัดส่งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในแต่ละจังหวัดตามเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรร ในส่วนของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่ได้รับเอกสารและวุฒิบัตรของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไปแล้ว แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการจัดฝึกอบรม หรือได้รับงบประมาณในการจัดฝึกอบรมเกษตรกรบางส่วน ขอให้ใช้เอกสารดังกล่าวสำหรับแจกจ่ายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
กันยายน ๒๕๖๓